

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 10 lipca 2025 r.

PS.III 451.3.2025.WK

**Pani
Marzena Głogowska-Szukszt
Prezes
Spółdzielni Socjalnej „Parasol”
ul. Słowicza 11
48-300 Jędrzychów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I Podstawowe informacje formalno-prawne dotyczące kontroli:

1) nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Spółdzielnia Socjalna Parasol, ul. Słowicza 11, 48-300 Jędrzychów;

2) podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 16 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 806 t. j.);

3) zakres kontroli:

a) przedmiot kontroli:

Status Przedsiębiorstwa Społecznego – spełnianie warunków i obowiązków ustawowych,

b) okres objęty kontrolą: **od 27 marca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj.: 11 czerwca 2025 r.;**

4) rodzaj kontroli: **problemowa;**

5) tryb kontroli: **zwykły;**

6) termin kontroli: 11, 13 czerwca 2025 r.;

7) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolerów:

W.K. - kierownik Oddziału Pracy w Wydziale Polityki Społecznej

Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, kierownik zespołu kontrolnego,

M.O. - starszy inspektor Oddziału Pracy w Wydziale Polityki Społecznej

Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu,

A.K. - starszy inspektor wojewódzki Oddziału Budżetu Polityki Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu,

8) kierownik jednostki kontrolowanej: **Marzena Głogowska-Szukszto** – Prezes Spółdzielni Socjalnej „Parasol” w Jędrzychowie;

9) kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 3/2025.

II Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

Ocena negatywna, jednostka jako przedsiębiorstw społeczne działające w celu reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym nie spełniała wymaganych kryteriów ustawowych.

Ustalenia kontroli.

Ustaleń dokonano poprzez analizę sporządzonych na potrzeby kontroli zestawień i wykazów oraz wytypowanej dokumentacji realizowanych zadań pod kątem ich zgodności z przepisami prawa.

1. Dane identyfikacyjne jednostki kontrolowanej:

- status przedsiębiorstwa społecznego,
 - decyzja Wojewody Opolskiego nr D/09/2023 z 27 marca 2023 r, status przedsiębiorstwa społecznego prowadzącego działalność mającą na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wpis do KRS:
 - numer KRS: 0000487765,
 - informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Sądowego wygenerowana z systemu Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 11.06.2025 r. (zał. nr 2);
- - numer REGON: 161561630,
 - zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON z Urzędu Statystycznego w Opolu z dnia 29.11.2013 r. (zał. nr 3);
- numer identyfikacji podatkowej,
 - NIP 7532433269, Potwierdzenie Nadania Numeru Identyfikacji Podatkowej z Urzędu Skarbowego w Nysie z dnia 05.12.2013 r. (zał. nr 4);
- statut Spółdzielni Socjalnej „Parasol” w Jędrzychowie (zał. nr 1).

2. Prowadzenie działalności gospodarczej lub odpłatnej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 cyt. wyżej ustawy o ekonomii społecznej status przedsiębiorstwa społecznego mogą posiadać podmioty prowadzące działalność odpłatną pożytku publicznego, działalność gospodarczą lub inną działalność o charakterze odpłatnym.

Z § 5 statutu (zał. nr 1), wynika, że celem i przedmiotem działalności podmiotu tworzącego przedsiębiorstwo społeczne jest przywrócenie (reintegracja) na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków, realizacja doniosłych społecznie celów, takich jak tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracja społeczna i reintegracja zawodowa, a także działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy, prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturalnej na rzecz swoich członków oraz środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczna w sferze działań publicznych zawartych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Jednostka spełnia wymogi art. 3 ust. 1 ustawy.

3. Brak kontroli ze strony podmiotu publicznego.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 cyt. ustawy status przedsiębiorstwa społecznego nie może posiadać podmiot, nad którym kontrolę sprawuje Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa lub samorządowa osoba prawna. Powyższe kryterium nie dotyczy spółdzielni socjalnych zakładanych przez organizacje pozarządowe lub jednostki samorządu terytorialnego.

Spełnianie przez jednostkę kontrolowaną ww. warunku potwierdzają zapisy wynikające ze statutu (§ 49) i KRS.

4. Realizacja usług społecznych, prowadzenie działań w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy działalność przedsiębiorstwa społecznego służy rozwojowi lokalnemu i ma na celu reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub realizację usług społecznych. Usługi społeczne to działania z zakresu m. in. wspierania rodziny, ochrony zdrowia, przeciwdziałania bezrobociu, reintegracji społecznej i zawodowej. Reintegracja społeczna, to działania służące m. in. podtrzymaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych.

Natomiast reintegracja zawodowa, to działania służące głównie zdobyciu nowych kwalifikacji, umiejętności, kompetencji i wiedzy, odbudowanie lub podtrzymanie zdolności do samodzielnej pracy zawodowej.

Wyżej wskazane cele działalności zostały określone w § 5 pkt. 1 i 2 statutu kontrolowanej jednostki (realizacja) tj.: przywrócenie (reintegracja) na rynek pracy, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków, realizacja doniosłych społecznie celów, takich jak tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracja społeczna i reintegracja zawodowa, a także działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku.

5. Zatrudnienie pracowników.

Do kontroli wytypowano:

- imienne raporty miesięczne 33 pracowników o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach ZUS P RCA za maj 2025 r. – (zał. nr 6)
- listy obecności pracowników: maj, czerwiec 2025 r. – (zał. nr 7)
- umowy o pracę 3 pracowników – (zał. nr 8)

Na potrzeby kontroli została sporządzona przez prezesa jednostki kontrolowanej lista pracowników ze wskazaniem stanowiska pracy, wymiaru czasu pracy, rodzaju umowy (zał. nr 5), z której wynika, że jednostka kontrolowana zatrudnia 33 pracowników w tym 11 zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- 2 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy – umowa o pracę,
- 2 pracowników w wymiarze 3/4 etatu – umowa o pracę,
- 1 pracownika w wymiarze 3/5 etatu – umowa o pracę,
- 1 pracownika w wymiarze 1/2 etatu – umowa o pracę,
- 1 pracownika zatrudniony na podstawie umowy prowizyjnej,
- 4 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia.

Zatem z ogólnej liczby zatrudnionych 33,33% stanowią osoby zagrożone wykluczeniem

społecznym z tego 6 osób, tj.: 18,18% wykonuje pracę na podstawie umowy o pracę

w co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

Z powyższego wynika, że jednostka kontrolowana nie spełnia warunku określonego w art. 5 ust. 2, który mówi, że w przedsiębiorstwie społecznym,

którego celem jest reintegracja zawodowa i społeczna, co najmniej 30% ogółu zatrudnionych, stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej w co najmniej 1/2 pełnego etatu.

6. Indywidualne plany reintegracyjne.

Z ustawy o ekonomii społecznej wynika, że indywidualne plany reintegracyjne są obowiązkowe w przypadku każdej zatrudnionej osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym dla której zostały zastosowane instrumenty wsparcia m. in. dotacje na doposażenie, wyposażenie miejsca pracy, pokrycie kosztów zatrudnienia.

Otrzymanie przez przedsiębiorstwo społeczne dotacji na miejsca pracy jest równoznaczne z obowiązkiem przygotowania i realizacji indywidualnego planu reintegracji.

Kontroli poddano indywidualne plany reintegracyjne sporządzone dla 2 pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę zagrożonych wykluczeniem społecznym (zał. nr 9), do dokumentacji kontrolnej dołączono również zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie, zaświadczenia o uczestnictwie warsztatu w CIS, oświadczenia o posiadaniu statusu emeryta (zał. nr 10).

Poddane kontroli plany zawierają w szczególności informacje o sytuacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z propozycjami planowanych działań, spodziewanych efektów aktywizacji społecznej i zawodowej oraz diagnozą potrzeb indywidualnych w tym zakresie (zał. nr 9).

Pracownicy dla których sporządzono IPR w jednostce kontrolowanej zagrożeni wykluczeniem społecznym zostali objęci wsparciem określonym w przepisach art. 21 i 22 ustawy m. in. poprzez:

- zwrot opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne członków Spółdzielni Socjalnej;

Szczegółowe zestawienie stanowi zał. nr 11.

Jednostka kontrolowana spełnia kryteria określone w art. 6 ustawy.

7. Organ konsultacyjno – doradczy.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 2 ustawy przedsiębiorstwo społeczne posiada organ konsultacyjno-doradczy, w którego skład wchodzi wszystkie osoby zatrudnione w tym przedsiębiorstwie. Jeżeli liczba zatrudnionych przekracza

10, organ konsultacyjno-doradczy może składać się z przedstawicieli tych osób w liczbie nie mniejszej niż 3.

W sytuacji, w której spółdzielnia socjalna posiada status przedsiębiorstwa społecznego i której założycielem jest osoba prawna, lub w przypadku gdy liczba członków spółdzielni socjalnej jest mniejsza niż liczba pracowników niebędących jej członkami, funkcję organu konsultacyjno-doradczego pełni spotkanie konsultacyjne, o którym mowa w art. 7a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 178, 620).

W wyniku kontroli stwierdzono, że w jednostce kontrolowanej funkcję organu konsultacyjno-doradczego pełni spotkanie konsultacyjne, co zostało udokumentowane protokołami z 20 grudnia 2023 r. i 5 listopada 2024 r. (zał. nr 12).

8. Zakaz udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego.

Zapisy art. 8 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej, ograniczają możliwości dysponowania majątkiem przedsiębiorstwa społecznego w określonych sytuacjach, tj.: przy udzielaniu pożyczek, przekazywania majątku, wykorzystywania majątku, oraz dokonywaniu zakupów towarów. Z powyższego wynika, że przedsiębiorstwo społeczne nie może udzielać pożyczek, a także zabezpieczać zobowiązań majątkiem przedsiębiorstwa społecznego.

W statucie jednostki kontrolowanej nie znajdują się zapisy w sprawie zakazu udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa społecznego.

Na potrzeby kontroli przyjęto oświadczenie prezesa jednostki kontrolowanej w sprawie przestrzegania przepisów ustawowych w tym zakresie (zał. nr 13).

9. Zysk / nadwyżka bilansowa.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej zysk / nadwyżka bilansowa wypracowane przez przedsiębiorstwo społeczne w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i odpłatnej nie podlegają podziałowi pomiędzy członków, udziałowców akcjonariuszy i pracowników. Non – profit to zasada obowiązująca w przedsiębiorstwach społecznych. W ustawie o ekonomii społecznej nie określono na co ma być przeznaczony zysk / nadwyżka budżetowa.

W § 73 statutu jednostki kontrolowanej zapisano:

- 1) nadwyżka bilansowa podlega podziałowi na podstawie Uchwały Walnego Zgromadzenia zgodnie z postanowieniami art. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych.
- 2) nadwyżka bilansowa nie może podlegać podziałowi pomiędzy członków Spółdzielni, w szczególności nie może być przeznaczona na zwiększenie funduszu udziałowego, jak również nie może być przeznaczona na oprocentowanie udziałów.

W toku kontroli dokonano analizy sprawozdań finansowych za 2023 r., i 2024 r. oraz rachunków zysków i strat za 2023 r i 2024 r. (zał. nr 14).

Jednostka kontrolowana spełnia kryteria ustawowe w zakresie sposobu podziału nadwyżki budżetowej.

10. Roczne sprawozdanie.

Zgodnie z art. 10 ustawy o ekonomii społecznej przedsiębiorstwo społeczne jest zobligowane do sporządzenia i złożenia wojewodzie w formie elektronicznej rocznego sprawozdania w terminie do 31 marca roku następującego po roku, za który jest składane sprawozdanie. Sprawozdanie zawiera informacje dotyczące przedsiębiorstwa społecznego oraz o podjętych działaniach dotyczących reintegracji społecznej i zawodowej osób zatrudnionych oraz osiągniętych efektach, zatrudnieniu i korzystaniu z instrumentów wsparcia.

Do dokumentacji kontrolnej dołączono roczne sprawozdanie przedsiębiorstwa społecznego za 2024 r., sporządzone 30 marca 2025 r. i przekazane Wojewodzie Opolskiemu (zał. nr 15).

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie.

Celem kontroli była weryfikacja spełniania warunków umożliwiających posiadanie statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz realizacji celów związanych z reintegracją zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem.

W toku kontroli szczególną uwagę zwrócono na prowadzenie działalności gospodarczej, reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, spełnianie kryteriów ustawowych w zakresie wymaganego poziomu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę (spółdzielczej umowy o pracę nie stwierdzono), w wymiarze co najmniej 1/2 etatu, wymaganego udziału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj. 30% ogólnej liczby zatrudnionych,

opracowania i realizacji indywidualnych planów reintegracyjnych dla zatrudnionych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, posiadania organu konsultacyjno-doradczego / spotkania konsultacyjne, zakazu udzielania pożyczek lub zabezpieczeń zobowiązań mieniem przedsiębiorstwa, a także zakazu przyznawania zysku lub nadwyżek bilansowych do podziału między członkami spółdzielni oraz wypełniania obowiązku sprawozdawczego z rocznej działalności wobec Wojewody Opolskiego.

Wyniki kontroli potwierdziły negatywną ocenę kontrolowanej działalności, ponieważ jednostka nie spełnia wymogu art. 5 ust. 2 ustawy, który stanowi, że w przedsiębiorstwie społecznym działającym w celu reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym co najmniej 30% ogółu zatrudnionych, stanowią osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, w co najmniej 1/2 pełnego wymiaru czasu pracy.

Powyższej stwierdzone nie ma charakteru wyłącznie formalnego, nie powodującego następstw dla kontrolowanej działalności, zatem nie może być uznane za uchybienie.

Niespełnienie tego kryterium może skutkować cofnięciem statusu przedsiębiorstwa społecznego. Jednak wojewoda może podjąć szereg działań, w zależności od charakteru naruszenia. W pierwszej kolejności zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy wzywa przedsiębiorstwo społeczne do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, wyznaczając odpowiedni termin i takie postępowanie zostało wdrożone w ramach prowadzonej kontroli.

Pismem PS.III.451.3.2025.MO z 1 lipca 2025 r., jednostka kontrolowana została wezwana do zaniechania naruszeń warunków związanych z minimalnym poziomem zatrudnienia w przedsiębiorstwie społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz złożenia niezbędnych wyjaśnień, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

W odpowiedzi na wezwanie (pismo L.dz.11/SSP/2025 z 3 lipca 2025 r.), jednostka potwierdziła wyniki kontroli jednocześnie wskazując, że nie jest możliwe w terminie 14 dni spełnienie wymogu art. 5 ust. 2 ustawy.

Jako przyczynę nieosiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudnienia 30% ogółu zatrudnionych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wskazała wyłącznie realizację zadań specjalistycznych na rzecz osób wymagających kompleksowego wsparcia m. in.: psychologicznego, zdrowotnego, doradczego oraz

liczbę osób zatrudnionych niebędących zagrożonymi wykluczeniem społecznym posiadających odpowiednie kwalifikacje.

Złożone wyjaśnienia pozostają bez wpływu na ocenę jednostki w kontrolowanym zakresie.

W toku postępowania kontrolnego Spółdzielnia Socjalna Parasol, ul. Słowicza 11, 48-300 Jędrzychów zawnioskowała (pisma L.dz.9/SSP/2025 z 1 lipca 2025 r., L.dz.11/SSP/2025 z 3 lipca), o zmianę decyzji Wojewody Opolskiego (D/09/2023 z 27 marca 2023 r.), przyznającej jej status przedsiębiorstwa społecznego w części dotyczącej celu prowadzonej działalności.

W związku z tym na podstawie art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 t. j.), w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 806 t. j.), Wojewoda Opolski wydał 8 lipca 2025 r. decyzję zmieniającą nr Z/04/2025, zgodnie z którą Spółdzielnia Socjalna Parasol, ul. Słowicza 11, 48-300 Jędrzychów posiada status przedsiębiorstwa społecznego prowadzącego działalność mającą na celu realizację usług społecznych.

Jednocześnie na podstawie art. 127a § 1 Kpa Spółdzielnia Socjalna Parasol, ul. Słowicza 11, 48-300 Jędrzychów zrzekła się prawa do wniesienia odwołania od ww. decyzji (oświadczenie z 8 lipca 2025 r. – zał. nr 16). W związku z tym zgodnie z art. 127a § 2 Kpa z dniem 8 lipca 2025 r. (data doręczenia oświadczenia), wydana decyzja stała się ostateczna i prawomocna.

W świetle powyższego odstąpiono od wdrożenia procedury, o której mowa w art. 17 pkt.1 ustawy, tj.: wydania decyzji o utracie statusu przedsiębiorstwa społecznego, w związku z niespełnianiem przez jednostkę kontrolowaną wymogów określonych w art. 5 ust. 2 ustawy.

III Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego, jednostka kontrolowana wniosła zastrzeżenia (pismo L.dz.9/SSP/2025 z 1 lipca 2025 r.), dotyczące negatywnej oceny kontrolowanej działalności, a także funkcjonowania organu konsultacyjno - doradczego, które na podstawie art. 42 ust. 2 pkt. 2 ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zostały uwzględnione w części dotyczącej organu konsultacyjno-doradczego, a w części dotyczącej oceny kontrolowanej jednostki oddalone. Wraz z zastrzeżeniami do projektu wystąpienia

pokontrolnego jednostka kontrolowana złożyła wniosek z uzasadnieniem o zmianę decyzji Wojewody Opolskiego nr D/09/2023 z 27 marca 2023 r. przyznającej status przedsiębiorstwa społecznego w części dotyczącej celu prowadzonej działalności, tj.: realizacji usług społecznych jako celu działalności przedsiębiorstwa społecznego.

Wniosek został uwzględniony.

IV Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

Zobowiązuję jednostkę kontrolowaną do bezwzględnego przestrzegania

art. 13 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 806 t. j.), tj.: zgłaszania Wojewodzie Opolskiemu zmian powodujących zaprzestanie spełnianie wymagań decydujących o posiadaniu statusu przedsiębiorstwa społecznego.

V Zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej